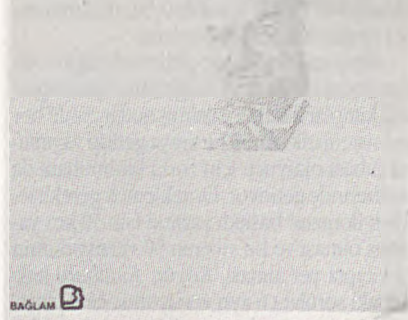

KEMAL TAHIR

BAĞLAM

Notlar/Kemal Tahir
Bağlam Yayınları/İstanbul 1989

Notlar'ın ilk üç cildi art arda yayınlandı; Sanat-Edebiyat 1-2 ve Dil Dosyası (Bağlam Yayınları). İlk izlenim olarak şunu belirtmeliyim ki, Kemal Tahir gerçekten de kendi söylediği gibi romancı olarak yaşamış, her şeyde her yerde romanı aramış. Roman üzerine bu kadar uzun uzadıya düşünmesi de bunun başka bir kanıtı.

Kemal Tahir, çok yazmış, çok düşünmüş ve tüm engellemelere rağmen çok üretmiş bir yazar. En önemli özelliği de yazarak düşünmesi. *Notlar*, bunu iyice su yüzüne çıkartıyor. Defterlere, ajandalara, kâğıt parçalarına, takvim yapraklarına, kısacası kâğıt olarak elinin altında ne bulduysa yazmıştı. Ve hayrettir ki bunların büyük bir bölümü kaybolmadan kalmış. Cengiz Yazoğlu da "Kemal Tahir'in kaleminden çıkmış her yazıyı eksiksiz olarak kitap halinde okura sunmak" amacıyla yola çıkmış ve çok değerli bir çalışma yapmış. 10 disiplin başlığı altında 40-50 cilde ulaşacak, sanat-edebiyat, Osmanlılık ve Bizans, Batılılaşma, Sosyalizm, toplum ve gerçek gibi önemli disiplin başlıklarını içerecek dev bir eser.

Süreç içinde *Notlar* yalnız kalmayacaklar, aynı başlık altında Kemal Tahir'in 1931-'38 dönemini yansıtan Ziya İlhan'a mektupları, 1935-'38 dönemini yansıtan Fatma İrfan'a mektupları, 1946-'50 dönemini yansıtan Semiha'ya mektupları da yayınlanacak. Ayrıca şiirleri, daha önce yayınlanmamış hikâyeleri ve büyük bir olasılıkla romanları da kitaplaşma olanağı bulacaklar.

KEMAL TAHİR'İN DÜNYASI

METİN CELÂL

"Ben otuz yıldan beri dünyaya, insanlara, olaylara, hiç aralıksız romancı olarak bakmaktayım. O gün bugündür, ne okumuşsam, ne görmüşsem, ne işitmişsem, kimi tanımışsam -kısası- ne öğrenmişsem yalnızca romancı olarak, roman için öğrendim, romanda kullanmak için biriktirdim," demiş Kemal Tahir.

Bana göre de Kemal Tahir öncelikle romancıdır. Ama genel olarak, herkes onu düşünce adamı olarak, düşünür olarak benimser. Zaten hemen hep romanları değil romanlarında öne sürdüğü düşünceleri tartışılmıştır. Onun romanlarında üzerinde pek düşünülmemek istenmeyen yakın tarihimizin yeniden gündeme getirilmesi, tartışmaya açılması da pek çok açıdan bu yaklaşımı haklı kıldı.

Kemal Tahir kendi tarihimize bakışta bir iz açtı. Verili olanın her zaman doğru olmadığını, her şeyin tartışılabileceğini ortaya koydu. Bugün yakın tarihimize, Osmanlılığa ilişkin birçok araştırmaya okuyorsak, tarihsel bakışta perspektif değişiklikleri varsa bunda Kemal Tahir'in önemli bir payı vardır sanıyorum. Belki de bu tarih tartışmalarının yürüngesi araştırmalara kaydığundan Kemal Tahir romanları daha az okunur, daha az tartışılır oldu. Bir başka deyişle, biz hep onun arzusu hilafına düşünür yönüyle ilgilendik. Oysa sağlığında romanları, hikâyeleri yani sanat eserleri dışında hiçbir çalışması yayınlanmamıştı.

Sadece söylenti halinde *Notlar*'ının varlığından söz ediliyordu. Yakın dostlarının bu notları yayına hazırladığı söyleniyordu. İşte bu notlar ölümünden on altı yıl sonra Cengiz Yazoğlu'nun çabaları ile gün yüzüne çıkmaya başladı. Böylelikle Kemal Tahir'in düşünür yanı bir kez daha gerçek kaynaklardan tartışmaya açılırken romanlarını da anlamak isteyenler için de önemli ipuçları ortaya çıkmış olacak.

A B G O S

